

Nr 99.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52, i vad propositionen avser socialdepartementets verksamhetsområde.

(3:e avd.)

Driftbudgeten.

Femte huvudtiteln.

1:o) Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m. I propositionen nr 150 har Kungl. Maj:t (bilaga 4, punkt 1, s. 11 och 12 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 14 mars 1952) föreslagit riksdagen att till Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 43 000 kronor.

Under förevarande rubrik är för innevarande budgetår uppfört ett reservationsanslag av 170 000 kronor, varav 76 000 kronor avsetts för uppförande av ett personalbostadshus för två familjer vid Margretelunds yrkesskola.

Kostnaderna för ifrågavarande bostadshus beräknas numera till 119 000 kronor, varför en ytterligare medelsanvisning av 43 000 kronor erfordras.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må till Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 43 000 kronor.

2:o) Ersättning till inackorderingshem för driftförluster. Kungl. Maj:t har (punkt 2, s. 12 och 13) föreslagit riksdagen att till Ersättning till inackorderingshem för driftförluster å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 17 500 kronor.

Anslaget är för budgetåret 1951/52 uppfört med 25 000 kronor. Gällande grunder för underskottersättningar till inackorderingshemmen godkändes av 1949 års riksdag (prop. nr 85, p. 6, r. skr. nr 286). Vid behandlingen av

denna fråga uttalade departementschefen att knappast mer än uppskattningsvis halva årshyran kunde antagas komma att belasta statsverket i form av underskottersättning. De senaste årens prishöjningar ha i första hand fått mötas genom att höja inackorderingsavgifterna. Enligt socialstyrelsen ligga dessa numera i regel i nivå med motsvarande priser på den öppna marknaden å resp. orter. Man har icke ansett sig kunna höja avgifterna ytterligare. Då huvudmännen i princip icke skola vara ekonomiskt ansvariga för hemmens drift, ha de kostnadsökningar, vilka icke kunnat kompenseras genom höjning av avgifterna, kommit att drabba staten i form av underskottersättningar. Tillgängliga uppgifter tyda på att dessa ersättningar f. n. kunna beräknas till i genomsnitt ca 90 % av årshyrornas belopp.

Med hänsyn till den utveckling, som sålunda förekommit, avser departementschefen att föranstalta om att inackorderingshemmens driftkostnader göras till föremål för en granskning. Å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår föreslås i enlighet med socialstyrelsens förslag ett belopp av 17 500 kronor anvisas för täckande av de under andra hälften av år 1951 uppkomna driftförlusterna.

Utskottet, som understryker departementschefens uttalande rörande behovet av en granskning av inackorderingshemmens driftkostnader, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Ersättning till inackorderingshem för driftförluster* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 17 500 kronor.

3:o) **Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 3, s. 13—15) föreslagit riksdagen medgiva att den i avlöningsstaten för riksförsäkringsanstalten uppförda anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må under budgetåret 1951/52 överskridas med högst 180 000 kronor.

I gällande avlöningsstat för riksförsäkringsanstalten är upptagen en anslagspost till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal å 2 738 000 kronor.

Den år 1950 inom anstalten beslutade omorganisationen, som i princip skulle genomföras den 1 januari 1951, beräknades medgiva en personalminskning med 92 befattningshavare. Enligt senare erfarenheter borde minskningen dock stanna vid ca 70 tjänstemän. Vidare borde den år 1951 beslutade omorganisationen, som skulle ha genomförts den 1 juli 1951, anstå i avvaktan på ombyggnad av tjänstelokalerna. Kungl. Maj:t har i statsverkspropositionen beräknat 115 000 kronor för jämkning av 1950 års omorganisation. Vad beträffar 1951 års omorganisation har Kungl. Maj:t äskat medel å tilläggsstat till erforderliga byggnadsarbeten, vilka torde bli färdiga vid årsskiftet 1952/53. Med hänsyn härtill har i statsverkspropositionen

beräknats endast omkring hälften, eller 20 000 kronor, av det för ett helt års uppskov erforderliga beloppet. De av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda förslagen förutsätta i dessa delar att den år 1950 beslutade personalminskningen med vissa jämkningar skall genomföras successivt under återstoden av innevarande budgetår och under nästa budgetår samt att 1951 års omorganisation i sin helhet får anstå under innevarande budgetår.

Vid beräkningen av medelsbehovet för innevarande budgetår har hänsyn icke tagits till behovet av jämkningar i annan mån än att ett belopp av 30 000 kronor avsetts för övergångsarrangemang. Riksförsäkringsanstalten anses böra erhålla medel för erforderliga jämningsåtgärder även för innevarande budgetår. Härför beräknas ett ytterligare medelsbehov av 132 000 kronor under icke-ordinarieposten. På grund av vissa löneförhöjningar åt semestervikarier och förskjutningar från ordinarie- till icke-ordinarieposten beräknas vidare ett ytterligare medelsbehov av 48 000 kronor.

Utskottet, som erinrar om vad utskottet anfört vid behandlingen av motsvarande anslag för nästa budgetår, får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må medgiva, att den i avlöningsstaten för riksförsäkringsanstalten uppförda anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må under budgetåret 1951/52 överskridas med högst 180 000 kronor.

4:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Kungl. Maj:t har (punkt 4, s. 15 och 16) föreslagit riksdagen att till Kommittéer och utredningar genom sakkunniga å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 175 000 kronor.

Avsevärda ansträngningar ha gjorts för att begränsa kommittékostnaderna. Med bortseende från ett fåtal föga kostnadskrävande kommittéer, vilka torde bli färdiga med sitt arbete inom en nära framtid, beröra de f. n. arbetande kommittéerna aktuella frågor, vilkas lösning icke bör fördröjas. Bland dessa kommittéer återfinnas arbetskraftsutredningen, ungdomsvårdsskoleutredningen, 1951 års bostadsutredning samt de enda under innevarande budgetår tillsatta kommittéerna, nämligen 1951 års utredning om arbetslöshetsförsäkringen och socialförsäkringsutredningen. För att utredningsarbetet skall kunna fullföljas erfordras en förstärkning av kommittéanslaget för innevarande budgetår med 175 000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 175 000 kronor.

Stockholm den 25 april 1952.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Gustaf Karlsson, Näsgård, Ohlon, fröken Andersson, herrar Leander, Gillström, Pålsson, Sundelin, Bergh, Hesselbom, Erik Gustaf Andersson, Einar Persson, fru Lindström, herrar Birger Andersson och Bergman; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Svensson i Grönvik, Mårtensson i Uddevalla, Wallentheim, Lindholm, Rubbestad, Åkerström, Hoppe, Thapper, Widén, Birke, Wedén, Nihlfors, Gustafsson i Skellefteå och fröken Nygren.